

Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT
Företagsekonomi

Lars Haglund

Studera nu, senare eller aldrig?

3 762 gymnasisters funderingar kring högre studier

Lars Haglund

Studera nu, senare eller aldrig?

3 762 gymnasisters funderingar kring högre studier

Lars Haglund. *Studera nu, senare eller aldrig?: 3 762 gymnasisters funderingar kring
högre studier*

Karlstad University Studies 2008:18

ISSN 1403-8099

ISBN 978-91-7063-177-1

© Författaren

Distribution:

Fakulteten för ekonomi, kommunikation och IT

Företagsekonomi

651 88 Karlstad

054-700 10 00

www.kau.se

Tryck: Universitetstryckeriet, Karlstad 2008

Förord	2
Gymnasister – våra framtida studenter!	3
Att söka till högre utbildning – utveckling och trender	3
Undersökningens uppläggning och inriktning	4
Gymnasisterna i urvalet.....	7
Att studera vidare eller inte det är frågan.....	8
Valet att studera och när vill man studera vidare?	8
Motiv för val av högre utbildning	13
Orsaker till att inte studera vidare	14
”Jag skall bara studenter”	16
De som vill studera – våra framtida kunder!.....	16
Vilken utbildningsform vill gymnasisterna välja?	16
Vad vill gymnasisterna studera?.....	18
Hur säkra är gymnasisterna på vad de vill studera?	22
Val av studieort?.....	26
Värdering av Karlstad som studieort.....	29
Utbildningar man saknar i Karlstad.....	32
Intresset för utlandsstudier	34
Jag oroar mig för.....	36
Sammanfattning och konklusioner.....	38
Vem går vidare till högre studier?.....	38
Motiv för och emot att studera vidare	39
Vilken typ av utbildning vill man läsa?.....	39
Vad vill man studera?.....	39
Hur säkra är man på vad man vill läsa?.....	40
Var vill man läsa vidare?.....	40
Motiv för val av studieort	40
Intresse för utlandsstudier.....	41
Argument för och emot att välja Karlstad som studieort	41
Vad oroar man sig för inför studierna?	41
Slutsatser inför vidare studier.....	41
Bilaga: Frågeformulär 2008	42
Källor.....	44

Förord

Under vårterminerna 2007 och 2008 har vi vid Karlstads universitet genomfört enkäter till gymnasister med frågor om hur man ser på högre utbildning efter avslutat gymnasium. Undersökningarna har genomförts under de Högskoleinformationsdagar vid universitetet dit alla gymnasister från Värmland med omnejd bjuds in. Inbjudan till dessa dagar omfattar såväl gymnasister på såväl studieförberedande som på yrkesförberedande program. Informationsdagarna är öppna för andra högskolor/universitet liksom för andra organisationer som erbjuder vidareutbildning efter gymnasieskolan, som exempelvis Kvalificerad Yrkesutbildning (KY) eller Folkhögskolor. Utöver dessa studier genomfördes som förstudier under hösten 2006 två examensarbeten med tema kring högre utbildning (Skjervik m fl, 2007 och Hong m fl, 2007). I denna rapport presenteras resultat från den senaste gymnasieenkäten, vilken samlades in 5 och 6 mars 2008. Jämförelser med de tidigare studierna görs. Rapporten bygger vidare på förra årets resultat publicerade i Haglund (2007).

Drygt 1 400 gymnasister har tagit sig tid att svara på våra frågor i år. Totalt i förundersökningarna och enkäterna 2007 och 2008 är det 3 762 gymnasister som bidragit med sina synpunkter. Ekonomistudenterna Anna Pedersén och Sofia Hägglund har hjälpt till med datainsamling och har kodat enkäterna.

Tack för all hjälp!

Lars Haglund

Karlstad våren 2008

Gymnasister – våra framtida studenter!

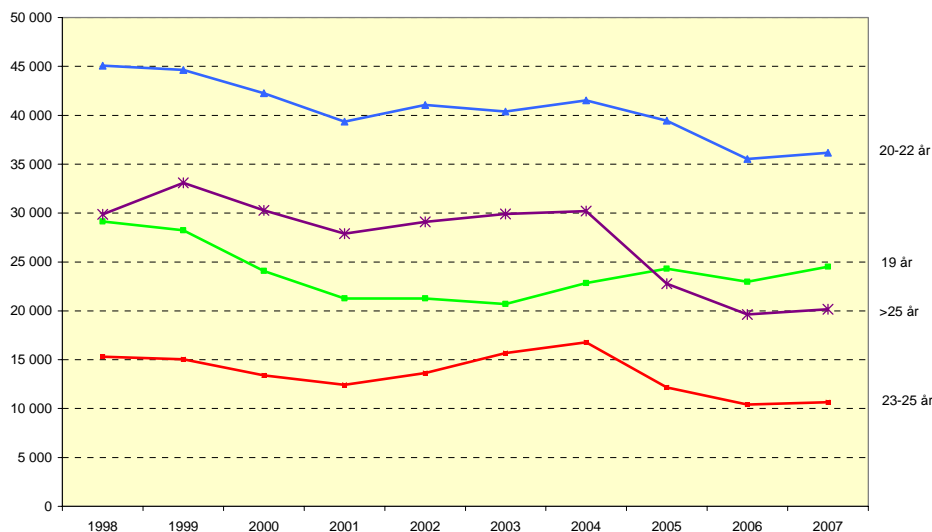
I takt med att konkurrensen blir allt hårdare om att rekrytera studenter till grundutbildningar på svenska universitet och högskolor har intresset att ta reda på vad studenter och gymnasister tycker och tänker om högre utbildning ökat. Vid Karlstads universitet har vi sedan en ganska lång tid kartlagt vad våra nuvarande studenter tycker om sin utbildning. Studenter som startar sina utbildningar har löpande svarat på frågor om hur de sökt sig vidare till sin utbildning och vi har under de senaste åren genom enkäter kartlagt studenternas åsikter. Våra före detta studenter har vi också kartlagt i några projekt, ofta fokuserade på enskilda utbildningsområden.

När det gäller gruppen framtida studenter i form av gymnasister har vi under många år inte på något systematiskt sätt undersökt hur de ser på högre utbildning. Om vi ser på vår information om grupperna gymnasister, nuvarande studenter och före detta studenter har vi ägnat mest intresse åt våra nuvarande studenter, näst mest intresse åt före detta studenter och kanske paradoxalt nog minst intresse för våra blivande studenter. Ett försök att lära känna dessa potentiellt blivande studenter bland sistaårsgymnasister gjorde vi som ovan nämnts genom enkäter hösten 2006 och våren 2007. Nu våren 2008 har vi följt upp denna kartläggning med en upprepning av enkäten på Högskoleinformationsdagarna vid universitetet. I denna rapport redovisas resultat från dessa studier.

Att söka till högre utbildning – utveckling och trender

Efter en lång period av ökande antal sökande till högskolan i slutet av 1900-talet har under några år antalet sökande minskat för att senaste året vända försiktigt uppåt. Att antalet sökande fortsätter att sjunka påverkar högskolornas och universitetens ekonomi då kapacitetsutnyttjandet i systemen inte fylls ut och det finns gott om "tomma platser". Samtidigt vet vi att behovet av väl utbildad arbetskraft kommer att bli stort i framtiden. Inte minst mot bakgrund av det stora generationsskifte vi ser framför oss när 40-talisterna går i pension.

Nettoantal sökande utan tidigare högskolestudier resp hösttermin - hela landet

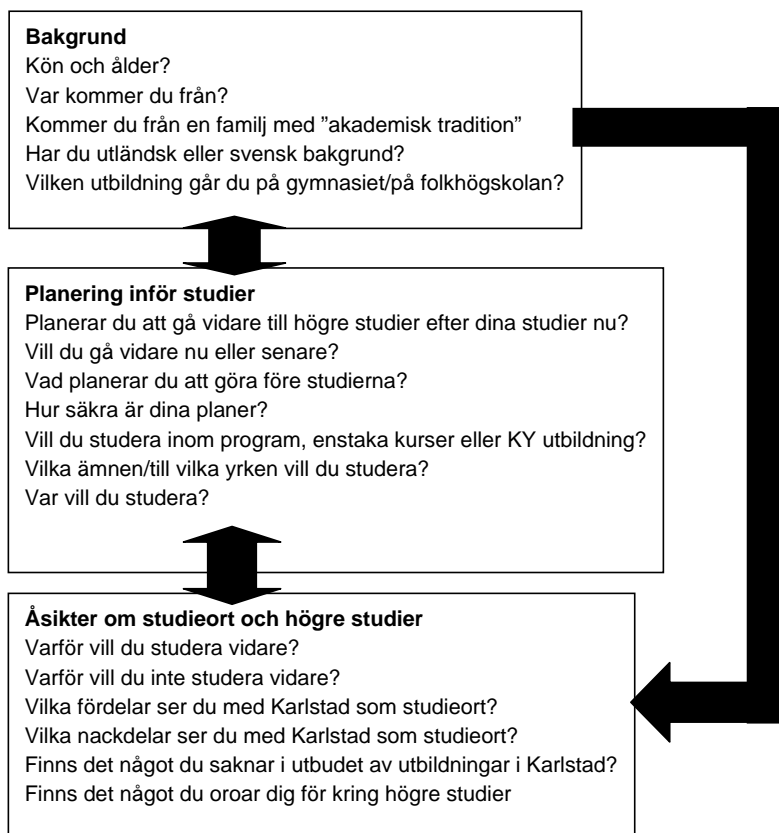

Källa: SCB (2007)

Undersökningens uppläggning och inriktning

Enkäten lämnades ut vid Informationsdagarnas inledande samling. Gymnasisterna fyllde i enkäten vid samlingens start och dagens informationsaktiviteter hade inte påverkat gymnasisterna nämnvärt. Frågeformuläret utvecklades på basis av de formulär som användes i enkäten 2007 vilken i sin tur bygger på enkätformulär i uppsatserna av Skjervik m fl och Hong m fl (2007). Jämfört med enkäten 2007 var frågeformuläret huvudsakligen oförändrat. Några svarsalternativ som inte fick många svar vid den tidigare enkäten togs bort, några lärosäten som inte är särskilt högt prioriterade av våra värmländska gymnasister likaså och Linköpings universitet, som inte fanns med som lärosäte i första enkäten, fördes in som alternativ i enkäten 2008. I enkäten 2008 fick vi in svar från praktiskt taget lika många gymnasister som 2007. Totalt 1 441 svar lämnades 2007 jämfört med 1 443 förra året.

Frågorna i enkäten 2008 kan delas in enligt följande modell:

Som nämnts ovan var alla gymnasieskolor från regionen inbjudna till Högskoleinformationsdagarna. I några kommuner är informationen på universitetet obligatoriskt moment och i andra är deltagandet frivilligt. Några klasser var på andra studiebesök dessa dagar och deltog inte. Elever som var sjuka eller frånvarande av andra skäl är givetvis inte heller med i undersökningen. När vi samlade in enkäterna vägrade ett antal elever att fylla i och lämna in. Vi kan uppskatta detta bortfall av gymnasister till mellan 5 och 10 procent av dem som var med på introduktionen.

Det bortfall som finns i våra datainsamlingar är inte slumpmässigt fördelat. Våra studieintresserade målgrupper är säkerligen överrepresenterade i våra svar. En säker uppskattning av vilken population vi kan generalisera till är för enkäten på universitetet givetvis de omkring 1 500 gymnasister som besvarade enkäten. De kanske lika många elever som vi inte fick kontakt med är säkerligen mindre intresserade av högre studier. Men även i denna grupp finns det med stor sannolikhet många med intressen att läsa vidare.

STUDIEORT 2008	ANTAL ELEVER I ENKÄTEN
Karlstad	676
Kristinehamn	148
Filipstad	28
Hagfors	51
Torsby	75
Sunne	19
Arvika	234
Årjäng	38
Säffle	1
Åmål	65
Karlskoga	2
Lundsberg	2
Annan ort	102
Totalt	1441

Fördelningen av från vilka orter våra gymnasister kommer är i stort sett motsvarande som för undersökningen 2007. För några av orterna jämförde vi antal elever i avgångsklasser med dem som fyllde i vår enkät. Resultaten visade att omkring mellan 50 och 60 procent av eleverna deltog i vår enkät 2007. Sannolikt är andelen detta år i stort oförändrad.

GYMNASIEPROGRAM 2008	PROCENT
Samhällsvetenskap	27
Naturvetenskap	19
Teknik	10
Omvårdnad/Barn och ungdom	10
Estetiskt program	8
Medieprogram	4
Handel- o administration	3
Naturbruk	2
Övriga program	18

Liksom i enkäten 2007 är en majoritet av eleverna som kommer på Högskoleinformationen från de direkt studieförberedande programmen i Samhällsvetenskap och Naturvetenskap. Vi har säkerligen ett större bortfall bland mer yrkesorienterade gymnasieprogram. Alla är inbjudna men alla känner sig inte kallade. Det är viktigt att hålla detta faktum i minnet då resultaten analyseras.

Gymnasisterna i urvalet

Under slutet av 1900-talet och början på nya seklet har andelen kvinnliga studenter ökat vid högskolor och universitet, likaså för Karlstads universitet. Intresset för att delta i Högskoleinformationsdagarna är också större bland kvinnor än män.

KÖN 2008	PROCENT
Man	38
Kvinna	62

Andelen kvinnliga gymnasister på våra informationsdagar har ökat något från undersökningen 2007.

ÅLDER 2008	PROCENT
-18 år	58
19-20 år	38
21-25 år	3
över 25 år	2

STUDERAR IDAG PÅ:	PROCENT 2008
Gymnasium	95
Folkhögskola	4
Vuxenutbildningen	1

Vi får relativt få deltagare i Högskoleinformationsdagarna som är äldre än 20 år. En stor majoritet av deltagarna kommer från Gymnasieskolan och endast en mindre grupp kommer från Folkhögskolor och från vuxenutbildningen. Fördelningarna är praktiskt taget desamma som i enkäten 2007.

HAR NÅGON FÖRÄLDER UNIVERSITETS-, HÖGSKOLEUTBILDNING?	PROCENT 2008
Ja	57
Nej	43

ÄR BÅDA DINA FÖRÄLDRAR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE?	PROCENT 2008
Ja	10
Nej	90

En majoritet som kommer på våra informationsdagar har minst en förälder som har högre utbildning själv. Var tionde gymnasist har någon förälder som är född i annat land än Sverige. Här är fördelningarna också praktiskt taget identiska i de två enkäterna 2007 och 2008.

Att studera vidare eller inte det är frågan...

Valet att studera och när vill man studera vidare?

HAR DU TÄNKT STUDERA VIDARE NU DIREKT EFTER GYMNASIET?	PROCENT 2007	PROCENT 2008
Studera direkt	28	27
Inte nu men inom 3 år	56	54
Antagligen senare	9	11
Aldrig	8	8

För varje gymnasist som planerar att studera direkt efter studenten finns det två gymnasister som planerar att börja sina studier inom några år. Sedan har vi också omkring var tionde gymnasist som tror att de möjligen senare kommer att läsa vidare. Bland dem som kommer på Högskoleinformationen är det mycket få som inte tänker sig någon form av vidare utbildning efter gymnasiet! Fördelningarna är i stort oförändrade mellan 2007 och 2008.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Kön		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Man	28	50	9	14
	Kvinna	27	58	12	4

Det är inga tydliga skillnader i andelen som vill gå vidare direkt till högre studier mellan män och kvinnor. Något fler kvinnor tänker gå vidare och studera något eller några år senare. Bland dem som inte alls tänker sig att gå vidare till studier är majoriteten män.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Ålder		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	-18 år	26	59	9	7
	19-20 år	26	52	13	9
	21-25 år	49	18	24	9
	över 25 år	78	-	11	11

I åldersgrupperna upp till och med 20 år är det inga tydliga skillnader i benägenheten att gå vidare till högre studier. De äldre gymnasister och andra vuxenstuderande som kommer på Informationsdagarna planerar i klart högre grad att gå vidare till högre studier.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Har någon förälder universitets-, högskoleutbildning		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Ja	27	59	10	5
	Nej	28	49	12	11

Bilden av skillnader i planer att studera vidare mellan elever från akademikerhem och elever från hem utan denna bakgrund påminner om den vi noterade ovan mellan könen. Skillnaderna är inte alltför stora. Bland dem som inte alls har några planer att studera vidare är elever från hem utan akademiska traditioner i majoritet, men samtidigt är det ingen skillnad mellan grupperna när det gäller att gå vidare direkt efter gymnasiet.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Båda föräldrar är födda i ett annat land än Sverige		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Ja	57	30	9	6
	Nej	24	57	11	8

När vi jämför elever med utländsk bakgrund, dvs. där båda föräldrarna är födda i annat

land än Sverige, med elever med svensk bakgrund visar det sig att gymnasister med utländsk bakgrund är klart mer inriktade mot att gå vidare direkt till högre studier efter gymnasiet.

BÅDA FÖRÄLDRAR ÅR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE	HAR NÅGON FÖRÄLDER MED UNIVERSITETS-, HÖGSKOLE-UTBILDNING	KÖN	STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET? PROCENT 2007			
			Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
Ja	Nej	Kvinna	50	35	9	6
Ja	Ja	Kvinna	45	50	5	-
Ja	Nej	Man	33	30	12	24
Ja	Ja	Man	31	58	8	4
Nej	Ja	Man	30	56	7	7
Nej	Nej	Kvinna	28	57	10	6
Nej	Nej	Man	26	47	9	18
Nej	Ja	Kvinna	25	63	9	3

BÅDA FÖRÄLDRAR ÅR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE	HAR NÅGON FÖRÄLDER MED UNIVERSITETS-, HÖGSKOLE-UTBILDNING	KÖN	STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET? PROCENT 2008			
			Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
Ja	Nej	Man	64	18	11	7
Ja	Ja	Kvinna	63	34	3	-
Ja	Ja	Man	51	31	6	11
Ja	Nej	Kvinna	46	36	15	3
Nej	Nej	Kvinna	25	55	14	6
Nej	Nej	Man	25	46	8	22
Nej	Ja	Kvinna	24	64	10	2
Nej	Ja	Man	23	59	10	8

Tendensen att gymnasister med utländsk bakgrund oftare vill gå vidare till högre studier direkt, gäller oavsett om föräldrarna själva har någon akademisk bakgrund. Här har

andelen gymnasister som vill gå vidare till högre studier direkt efter gymnasiet ökat från 42 procent 2007 till 57 procent 2008.

Om vi kombinerar de tre bakgrundsvariablerna kön, akademisk bakgrund i familjen och utländsk/svensk bakgrund får vi 8 grupper. Grupperna där gymnasisterna har utländsk bakgrund består av omkring 30 vardera och övriga grupper ligger kring några hundra individer.

Tendensen är tydlig. Genomgående är gymnasisterna med utländsk bakgrund mest intresserade av att gå vidare till högre studier direkt. Andelen som vill satsa på studier har till och med ökat från 2007 till 2008 i dessa grupper. Inte minst gäller det bland manliga gymnasister som kommer från hem utan akademisk utbildning tidigare. En hög andel som inte tänker gå vidare till högre studier finns bland manliga gymnasister med svensk bakgrund och utan akademisk utbildning i familjen.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Studieort idag (Orter med fler gymnasister än 30 i undersökningen redovisas)		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Hagfors	41	49	2	8
	Årjäng	40	29	16	16
	Kristinehamn	32	58	7	3
	Åmål	28	63	8	2
	Karlstad	24	58	14	6
	Arvika	23	46	9	22
	Torsby	20	73	5	1

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Karlstad-Regionen		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Karlstad	24	57	14	6
	Övriga regionen	31	52	8	9
Total		27	54	11	8

En jämförelse av elevernas planer att direkt läsa vidare mellan olika orter visar tydliga skillnader. Urvalet av elever som kommer till Gymnasieinformationsdagarna spelar säkert stor roll som förklaring av skillnaderna. Lite överraskande är andelen som går vidare till högre studier något högre bland gymnasister som kommer områden utanför

Karlstad. Troligen har detta något med benägenheten att komma till Informationsdagarna att göra.

2008		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Studerar på		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Gymnasium	26	56	11	8
	Folkhögskola	54	26	14	7
	Vuxenutbildningen	77	8	8	8

De fåtaliga eleverna från Folkhögskolor och från Vuxenutbildningen som ingick i undersökningen är klart inriktade att läsa vidare direkt efter avslutningen av sina nuvarande studier. Bland gymnasieeleverna är det bara en på fyra som tänker läsa vidare direkt efter studentexamen.

2007 (UTBILDNINGAR MED FLER GYMNASISTER ÅN 25 I UNDERSÖKNINGEN REDOVISAS)		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Vilket gymnasieprogram		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Teknik	43	46	5	6
	Naturvetenskap	38	58	4	0
	Samhällsvetenskap	25	65	8	3
	Estetiskt program	25	61	11	3
	Övriga program	24	35	15	27
	Medieprogram	20	70	6	4
	Omvårdnad/Barn och ungdom	15	59	15	11
	Handel- o administration	10	48	21	21

2008 (UTBILDNINGAR MED FLER GYMNASISTER ÄN 25 I UNDERSÖKNINGEN REDOVISAS)		STUDERA DIREKT EFTER GYMNASIET (PROCENT)			
Vilket gymnasieprogram		Ja, direkt efter gymnasiet	Nej, men inom tre år	Nej, inte nu men antagligen senare	Nej, inte alls
	Naturvetenskap	42	56	1	1
	Teknik	33	60	5	3
	Omvårdnad/Barn och ungdom	26	52	16	6
	Samhällsvetenskap	25	65	9	2
	Estetiskt program	23	60	15	2
	Medieprogram	21	43	25	12
	Handel- o administration	19	40	21	21
	Övriga program	17	37	17	29

Det finns tydliga skillnader i elevernas planer att studera mellan olika gymnasieprogram. Gymnasister på de tekniska och de naturvetenskapliga studieprogrammen är mest intresserade av att gå vidare direkt till högre studier. Fördelningen var i stort sett samma i enkäten 2007.

Motiv för val av högre utbildning

Det viktigaste motivet för att studera vidare är enligt gymnasisterna att högre utbildning krävs för att få ett bra arbete. Tendensen tycks vara att gymnasister 2008 är något mindre bekymrade för att få ett jobb jämfört med 2007.

VARFÖR VILL DU STUDERA VIDARE? (PROCENT BLAND DEM SOM PLANERAR ATT STUDERA VIDARE)	2007	2008
Utan högre utbildning är det svårt att få ett bra arbete	67	58
Det jag vill bli kräver att jag läser vidare på högre utbildning	54	49
Jag vill bli högavlönad efter avslutad utbildning	35	37
Jag vill få bättre status och mer respekt	10	10

Orsaker till att inte studera vidare

VARFÖR TÄNKER DU INTE STUDERA VIDARE DIREKT EFTER GYMNASIET? DU FÅR GÄRNA FYLLA I FLERA ALTERNATIV. (PROCENT BLAND DEM SOM PLANERAR ATT STUDERA VIDARE)	2007	2008
Jag är skoltrött	76	58
Jag vill börja arbeta så fort jag har tagit studenten	44	42
Mina betyg räcker antagligen inte till i konkurrensen till det jag skulle vilja studera	14	9
Det är snålt att leva på studiemedel	13	8
Studielånen blir svåra att betala tillbaka	12	10
Jag är bekymrad för att inte klara av utbildningen	7	5
Jag blir inte behörig till det jag skulle vilja studera	7	7
Det lönar sig dåligt på sikt	3	2
Det blir inte lätt att få jobb efter examen	2	2

Det finns två helt dominerande skäl enligt svaren. Många är skoltrötta och lite mindre än hälften vill komma ut och arbeta direkt efter studenten. Andelen skoltrötta minskar.

KÖN 2008	ANDEL SOM ANGER ATT DE ÄR SKOLTRÖTTA BLAND DEM SOM INTE VILL STUDERA VIDARE DIREKT (PROCENT)
Kvinna	56
Man	59

Kvinnliga elever är tydligen något mindre skoltrötta än deras manliga kamrater.

HAR NÅGON FÖRÄLDER UNIVERSITETS-, HÖGSKOLEUTBILDNING? 2008	ANDEL SOM ANGER ATT DE ÄR SKOLTRÖTTA BLAND DEM SOM INTE VILL STUDERA VIDARE DIREKT (PROCENT)
Ja	61
Nej	55

Elever från hem med akademisk bakgrund är likaledes något mer skoltrötta än övriga.

BÅDA FÖRÄLDRAR ÄR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE (2008)	ANDEL SOM ANGER ATT DE ÄR SKOLTRÖTTA BLAND DEM SOM INTE VILL STUDERA VIDARE DIREKT (PROCENT)
Ja	38
Nej	59

Gymnasister med utländsk bakgrund är klart mindre skoltrötta än sina svenska kamrater.

PROGRAM 2007	ANDEL SOM ANGER ATT DE ÄR SKOLTRÖTTA BLAND DEM SOM INTE VILL STUDERA VIDARE DIREKT (PROCENT)
Naturvetenskap	64
Teknik	63
Samhällsvetenskap	63
Omvårdnad/Barn och ungdom	61
Medieprogram	54
Estetiskt program	51
Övriga program	50
Handel- o administration	42

PROGRAM 2008	ANDEL SOM ANGER ATT DE VILL BÖRJA ARBETA SÅ FORT DE HAR TAGIT STUDENTEN (PROCENT)
Omvårdnad/Barn och ungdom	57
Övriga program	56
Handel- o administration	55
Medieprogram	54
Estetiskt program	44
Teknik	36
Samhällsvetenskap	33
Naturvetenskap	27

Skoltröttheten är större bland gymnasister från de mer teoretiska programmen, medan elever från de mer yrkesorienterade programmen är minst skoltrötta.

”Jag skall bara studenter”

Tendensen från 2000 och framåt har varit att allt färre gymnasister går vidare till högre studier direkt från gymnasiet. Vi har numera ett ord för företeelsen. Vi brukar kalla dem ”jag skall bara studenter”, eftersom de ändå har som plan att någon gång gå vidare till högre studier. Vad skall dessa som inte planerar att läsa direkt efter studentexamen göra?

VAD SKA DU GÖRA INNAN DU LÄSER VIDARE (PROCENT)	2007	2008
Jobba + övrigt alternativ	45	45
Jobba	33	36
Göra lumpen	7	3
Resa	7	6
Läsa på Vuxenutbildningen	3	3
Vet ej	4	7

På frågan om vilka planer man har är jobb den helt dominerande aktiviteten. Bilden av många av våra ”jag skall bara studenter” på resa i Thailand, Australien eller Söderhavet är överdriven. Andelen som vill jobba är mycket stor. Att göra lumpen före studierna är numera mycket ovanligt och denna andel minskar.

De som vill studera – våra framtida kunder!

Vilken utbildningsform vill gymnasisterna välja?

VAD PLANERAR DU ATT STUDERA	2007	2008
Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	69	66
Enstaka kurser på högskola eller universitet	10	8
Kvalificerad yrkesutbildning	12	10
Kombination		9
Annan utbildning	8	7

De flesta som planerar att gå vidare till högre utbildning tänker sig hela utbildningsprogram vid högskola eller universitet. Lite drygt var tionde överväger att gå vidare till mer praktiskt inriktade KY-utbildningar.

HAR DU TÄNKT STUDERA VIDARE NU DIREKT EFTER GYMNASIET? (PROCENT 2007)		LÄSA VIDARE NU	LÄSA VIDARE INOM 1 – 3 ÅR	LÄSA VIDARE SENARE
	Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	35	61	4
	Enstaka kurser på högskola eller universitet	18	61	21
	Kvalificerad yrkesutbildning (KY)	27	57	17

HAR DU TÄNKT STUDERA VIDARE NU DIREKT EFTER GYMNASIET? (PROCENT 2008)		LÄSA VIDARE NU	LÄSA VIDARE INOM 1 – 3 ÅR	LÄSA VIDARE SENARE
	Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	35	61	4
	Enstaka kurser på högskola eller universitet	13	58	29
	Kvalificerad yrkesutbildning (KY)	22	61	16

Störst andel som vill läsa vidare direkt efter gymnasiet hittar vi bland dem som tänker sig ett helt utbildningsprogram vid högskola/universitet. Marknadsandelar för de olika typerna av utbildning är praktiskt taget oförändrade mellan 2007 och 2008.

		VAD PLANERAR DU ATT STUDERA (PROCENT)			
2008					
Kön		Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	Enstaka kurser på högskola eller universitet	Kvalificerad yrkesutbildning	Kombination eller annan utbildning
	Man	66	8	13	14
	Kvinna	67	8	8	16

Manliga gymnasister väljer i något större utsträckning KY-utbildning. I övrigt är det inte några stora skillnader i val av utbildningsformer mellan könen.

2008	VAD PLANERAR DU ATT STUDERA (PROCENT)			
Har någon förälder med universitets-, högskole-utbildning	Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	Enstaka kurser på högskola eller universitet	Kvalificerad yrkesutbildning	Annan utbildning
Ja	69	7	10	14
Nej	64	10	11	16

Elever från akademikerhem väljer något mer ofta hela utbildningsprogram på högskola eller universitet, medan elever från hem utan akademiska traditioner väljer KY-utbildning något mer frekvent.

2008	VAD PLANERAR DU ATT STUDERA (PROCENT)			
Båda föräldrar är födda i ett annat land än Sverige	Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	Enstaka kurser på högskola eller universitet	Kvalificerad yrkesutbildning	Annan utbildning
Ja	73	10	8	9
Nej	66	8	10	16

Skillnaderna mellan gymnasister med svensk och utländsk bakgrund när det gäller att välja utbildningsform är relativt små.

Vad vill gymnasisterna studera?

Frågan om vad man är intresserad av att studera var öppen i den meningen att respondenten fick markera flera alternativ. I genomsnitt angav de respondenter som 2007 överhuvudtaget har planer att gå vidare till högre studier 1,6 alternativ. I enkäten 2008 var motsvarande antal 1,8 alternativ.

VAD VILL DU STUDERA?	ANTAL ELEVER 2007	PROCENT AV ALLA ELEVER 2007	ANTAL ELEVER 2008	PROCENT AV ALLA ELEVER 2008
Annan utbildning inom hälsa/vård (ej läkare och tandläkare)	257	18	253	18
Lärare	191	15	211	15
Civilingenjörsutbildning	149	10	171	12
Ekonomi	192	13	157	11
Ingenjörsutbildning	158	13	147	10
Media/informatör	130	9	139	10
Samhällsvetare	158	13	131	9
Konstnärlig utbildning	130	9	136	9
Språk	115	8	119	8
Data/IT	130	9	121	8
Humaniora	79	5	87	6
Naturvetare	78	5	66	5
Läkare	54	4	70	5
Tandläkare	30	2	25	2
Annan utbildning	439	30	492	34

Intresset för olika utbildningsområden har skiftat mycket under de senaste åren. Intresset för naturvetenskap, teknik och data/IT har minskat under några år i början av 2000-talet. Av svaren i våra enkäter att döma verkar det som om intresset för dessa utbildningar håller på att komma tillbaka. Ett stort intresse ser vi för utbildningar inom hälsa och vård. Relativt många gymnasister vill gå någon typ av konstnärlig utbildning. Nästan var tionde gymnasist anger att de är intresserade av en konstnärlig utbildning. De som anger konstnärlig utbildning som alternativ har något fler alternativa val. I genomsnitt har dessa angivit 2,5 (2007) och 2,1 (2008) alternativ, inklusive valet konstnärlig utbildning. En rimlig tolkning är att många av dessa gymnasister ser den konstnärliga utbildningen i kombination med en annan utbildning.

VAD VILL DU STUDERA? (ANDEL I PROCENT AV DEM SOM ÄR INTRESSERADE AV VISS UTBILDNING)	MANLIGA GYMNASISTER 2007	MANLIGA GYMNASISTER 2008
Annan utbildning inom hälsa/vård	12	15
Konstnärlig utbildning	19	20
Språk	20	22
Lärare	39	26
Tandläkare	27	29
Läkare	32	30
Humaniora	17	31
Ekonomi	43	31
Naturvetare	28	36
Samhällsvetare	29	36
Media/informatör	46	36
Ingenjörsutbildning	80	65
Civilingenjörsutbildning	71	68
Data/IT	86	74

Det finns stora skillnader i intresse för utbildningar mellan könen. Utbildningar inom hälsa och vård samt humaniora samlar flest kvinnliga intressenter och utbildning inom data/IT och ingenjörsutbildningarna flest manliga intressenter.

VAD VILL DU STUDERA? (ANDEL I PROCENT AV DEM SOM ÄR INTRESSERADE AV VISS UTBILDNING)	GYMNASISTER MED UTLÄNDSK BAKGRUND 2007	GYMNASISTER MED UTLÄNDSK BAKGRUND 2008
Tandläkare	17	29
Läkare	15	19
Ekonomi	11	17
Civilingenjörsutbildning	7	14
Samhällsvetare	6	13
Naturvetare	8	12
Data/IT	12	10
Ingenjörsutbildning	6	10
Lärare	6	10
Språk	12	9
Media/informatör	7	8
Annan utbildning inom hälsa/vård	10	7
Konstnärlig utbildning	7	7
Humaniora	8	6

Gymnasister med utländsk bakgrund är intresserade av utbildningar till tandläkare och läkare, medan svenska gymnasister är överrepresenterade bland dem som vill läsa till lärare.

VAD VILL DU STUDERA? (ANDEL I PROCENT AV DEM SOM ÄR INTRESSERADE AV VISS UTBILDNING)	GYMNASISTER FRÅN FAMILJER UTAN AKADEMIKERBAKGRUND 2007	GYMNASISTER FRÅN FAMILJER UTAN AKADEMIKERBAKGRUND 2008
Lärare	40	46
Annan utbildning inom hälsa/vård	49	43
Ekonomi	39	40
Språk	33	40
Ingenjörutbildning	37	38
Humaniora	29	38
Samhällsvetare	26	38
Media/informatör	33	36
Data/IT	42	35
Tandläkare	37	33
Konstnärlig utbildning	32	32
Civilingenjörutbildning	24	31
Läkare	32	28
Naturvetare	28	23

Utbildningar i hälsa och vård och till lärare ligger högt på listan bland gymnasister utan akademikerbakgrund, medan en utbildning till civilingenjör väljs till stor del av gymnasister från familjer med akademikerbakgrund.

NÄR VILL DU STUDERA VIDARE (ANDEL I PROCENT 2008 AV DEM SOM ÄR INTRESSERADE AV VISS UTBILDNING)	DIREKT	INOM 1-3 ÅR	SENARE
Civilingenjörsutbildning	41	56	4
Tandläkare	40	44	16
Naturvetare	38	59	3
Data/IT	35	57	9
Ingenjörsutbildning	32	58	10
Lärare	31	61	9
Ekonomi	29	65	6
Annan utbildning inom hälsa/vård	28	62	10
Samhällsvetare	28	62	10
Läkare	27	66	7
Humaniora	22	69	10
Konstnärlig utbildning	19	67	13
Språk	16	71	14
Media/informatör	16	68	17

Gymnasister som är intresserade av en ingenjörsutbildning, en utbildning till naturvetare eller datavetare vill i stor utsträckning studera vidare direkt efter studentexamen. De som är intresserade av en utbildning i media/information och språk vill däremot vänta något år innan de börjar sin utbildning.

Hur säkra är gymnasisterna på vad de vill studera?

HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA (PROCENT)	2007	2008
Jag vet precis	22	19
Jag har några alternativ	47	42
Jag är inte riktigt säker	31	39

Det är relativt sett få av våra gymnasister som känner att de vet precis vad de vill studera. Nästan hälften har några alternativ de funderar på. I tillägg till detta känner omkring var tredje gymnasist sig osäker på valet över huvud taget.

HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA? (PROCENT 2008)	JAG VET PRECIS	JAG HAR NÅGRA ALTERNATIV	JAG ÄR INTE RIKTIGT SÄKER
Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet	21	46	33
Enstaka kurser på högskola eller universitet	10	39	51
Kvalificerad yrkesutbildning (KY)	27	31	43

De gymnasister som tänker sig att läsa enstaka kurser på högskola/universitet är mest osäkra på vad de skall läsa, medan de mest säkra vill studera KY.

2008	HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA (PROCENT)		
Kön	Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
Man	17	47	36
Kvinna	19	39	41

Det är inga stora skillnader i hur säker man är på vad man vill mellan könen.

2008	HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA (PROCENT)		
Ålder	Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
-18 år	17	40	43
19-20 år	20	46	35
21-25 år	29	36	36
över 25 år	41	41	18

Det är inte speciellt överraskande att ju äldre gymnasisterna är desto mer definitiva är planerna på högre utbildning.

2008	HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA (PROCENT)		
Har någon förälder med universitets-, högskoleutbildning	Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
Ja	17	44	39
Nej	21	39	39

Det finns inga stora skillnader i hur säker man är på vad man vill mellan gymnasister med eller utan akademikerbakgrund i familjen.

2008		HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA (PROCENT)		
Båda föräldrar är födda i ett annat land än Sverige		Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
Ja		31	41	28
Nej		17	42	41

Gymnasister med utländsk bakgrund är klart mer säkra på vad de vill studera!

Även här har vi delat in i grupper beroende på kön, akademisk bakgrund i familjen och utländsk/svensk bakgrund. Vi får 8 grupper. Grupperna där gymnasisterna har utländsk bakgrund blir omkring 30 vardera och övriga ligger kring några hundra individer.

BÅDA FÖRÄLDRAR ÄR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE	HAR NÅGON FÖRÄLDER MED UNIVERSITETS-, HÖGSKOLEUTBILDNING	KÖN	HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA? (PROCENT 2007)		
			Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
Ja	Ja	Kvinna	44	39	17
Ja	Nej	Kvinna	41	44	15
Ja	Nej	Man	28	52	20
Nej	Nej	Kvinna	24	47	29
Ja	Ja	Man	22	57	22
Nej	Ja	Man	21	49	30
Nej	Ja	Kvinna	20	46	34
Nej	Nej	Man	19	48	33

BÅDA FÖRÄLDRA R ÄR FÖDDA I ETT ANNAT LAND ÄN SVERIGE	HAR NÅGON FÖRÄLDER MED UNIVERSITETS-, HÖGSKOLE-UTBILDNING	KÖN	HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA? (PROCENT 2008)		
			Jag vet precis	Jag har några alternativ	Jag är inte riktigt säker
Ja	Nej	Kvinna	42	24	33
Ja	Ja	Kvinna	30	49	22
Ja	Nej	Man	26	52	22
Ja	Ja	Man	26	39	36
Nej	Nej	Kvinna	21	37	42
Nej	Nej	Man	18	44	38
Nej	Ja	Kvinna	16	42	42
Nej	Ja	Man	14	48	38

Liksom när vi studerade planer att gå vidare till högre studier är här gymnasister med invandrarbakgrund mer bestämda i sina planer. Kvinnliga gymnasister med utländsk bakgrund har mest definitiva planer för sin utbildning. Vad är det då dessa gymnasister vill välja för utbildning?

INTRESSE FÖR UTBILDNING 2008	ANDEL AV GRUPPEN KVINNliga GYMNASISTER MED UTLÄNDSK BAKGRUND	ANDEL I TOTALA POPULATIONEN
Annan utbildning inom hälsa/vård (ej läkare och tandläkare)	27	20
Ekonomi	16	15
Språk	14	9
Lärare	12	15
Samhällsvetare	11	12
Konstnärlig utbildning	10	10
Humaniora	8	6
Läkare	7	4
Naturvetare	6	6
Media/informatör	5	10
Civilingenjörsutbildning	4	12
Tandläkare	4	2
Data/IT	4	10
Ingenjörsutbildning	3	12

De kvinnliga gymnasisterna som har utländsk bakgrund väljer i stort sett samma utbildningar som kvinnliga gymnasister i allmänhet.

HUR SÄKER ÄR DU PÅ VAD DU VILL STUDERA? (PROCENT 2008)	SÄKER	NÅGRA ALTERNATIV	OSÄKER
Naturvetare	12	51	37
Annan utbildning inom hälsa/vård (ej läkare och tandläkare)	15	47	38
Civilingenjörsutbildning	11	49	40
Lärare	16	44	40
Läkare	16	43	41
Konstnärlig utbildning	10	49	41
Ekonomi	8	50	41
Tandläkare	16	40	44
Samhällsvetare	12	45	44
Data/IT	9	45	46
Humaniora	8	46	46
Ingenjörsutbildning	6	42	52
Media/informatör	9	37	53
Språk	10	35	55

Utbildningar där de intresserade är mest osäkra är utbildningar i språk, i media/informatin och till ingenjör. Här är mer än hälften av gymnasisterna som är intresserade osäkra på valet av studier.

Val av studieort?

I undersökningen på Högskoleinformationsdagarna vid universitetet är Karlstad förstahandsval bland de studieorterna som man fick välja mellan. På en stark andra plats kommer Göteborg. Tendensen är att Karlstad stärker sin ställning jämfört med Göteborg något från 2007 till 2008.

OM VI ANTAR ATT DU FÅR VÄLJA MELLAN FÖLJANDE ORTER, VAR SKULLE DU VILJA STUDERA DÅ? (PROCENT)	FÖRSTAHANDSVAL 2007	ANDRAHANDSVAL 2007
Karlstad	36	15
Göteborg	33	24
Stockholm	13	13
Uppsala	9	12
Lund	5	7
Örebro	4	8
Umeå	2	2
Skövde	1	1
Högskolan Väst (Trollhättan)	1	2

OM VI ANTAR ATT DU FÅR VÄLJA MELLAN FÖLJANDE ORTER, VAR SKULLE DU VILJA STUDERA DÅ? (PROCENT)	FÖRSTAHANDSVAL 2008	ANDRAHANDSVAL 2008
Karlstad	40	15
Göteborg	31	25
Stockholm	15	12
Uppsala	9	10
Linköping	6	7
Örebro	4	9

De som 2008 har Göteborg som förstahandsval har som viktigaste andrahandsval:

- ❖ Karlstad 29 procent
- ❖ Stockholm 18 procent
- ❖ Uppsala 14 procent
- ❖ Linköping 12 procent
- ❖ Örebro 3 procent

De som 2008 har Karlstad som förstahandsval har som viktigaste andrahandsval:

- ❖ Göteborg 38 procent
- ❖ Örebro 18 procent
- ❖ Stockholm 10 procent
- ❖ Uppsala 6 procent
- ❖ Linköping 4 procent

INTRESSERAD AV UTBILDNING (PROCENT)	FÖRSTA HAND KARLSTAD 2007	FÖRSTA HAND GÖTEBORG 2007	FÖRSTA HAND KARLSTAD 2008	FÖRSTA HAND GÖTEBORG 2008
Lärare	55	23	56	28
Tandläkare	29	32	54	25
Data/IT	42	35	48	31
Annan utbildning inom hälsa/vård	48	26	42	29
Ekonomi	36	30	38	31
Ingenjörsutbildning	40	40	37	35
Media/informatör	23	44	35	37
Samhällsvetare	29	33	32	31
Naturvetare	20	39	33	30
Konstnärlig utbildning	14	52	33	40
Humaniora	24	29	29	29
Språk	26	35	28	37
Civilingenjörsutbildning	23	47	25	43
Läkare	14	50	25	33

Valet av studieort skiftar med vilken utbildning man tänker sig. En del utbildningar finns inte vid alla lärosäten men även om utbildningarna finns kan preferenserna skifta betydligt. Störst andel förstahandsökande till Karlstads universitet har lärarutbildningen och hälsa-/vårdutbildningar. Att mer än hälften av dem som är intresserade av tandläkarutbildning trots det väljer Karlstad som förstahandsalternativ beror inte nödvändigtvis på ett misstag att det skulle finnas tandläkarutbildning i Karlstad. Vid frågan om intresse för en viss typ av utbildning fanns möjlighet att ange fler alternativ. Trots att man har intresse för en utbildning som inte finns i Karlstad, kan man vara intresserad av en annan utbildning i första hand. För denna utbildning kanske man vill välja Karlstad som första alternativ.

OM VI ANTAR ATT DU FÅR VÄLJA MELLAN FÖLJANDE ORTER, VAR SKULLE DU VILJA STUDERA DÅ SOM FÖRSTA ALTERNATIV? (PROCENT)	JAG VET PRECIS	JAG HAR NÅGRA ALTERNATIV	JAG ÄR INTE RIKTIGT SÄKER
Stockholm	22	43	35
Karlstad	20	41	40
Örebro	19	37	44
Göteborg	16	45	40
Uppsala	15	50	36
Linköping	15	43	43

Ett försök att hitta tendenser i svaren när det gäller argument för att gå vidare till högre utbildning (fråga 10) mellan gymnasister som anger olika förstahandsval när det gäller studieort visar inga stora skillnader. En skillnad ser vi dock när det gäller hur säkra på sina studieplaner gymnasisterna är.

Värdering av Karlstad som studieort

Vid enkäten på Högskoleinformationsdagarna ingick frågor om vad som talar för och emot att välja Karlstad som studieort.

NÄR DU FUNDERAR PÅ ATT VÄLJA VAR DU SKALL STUDERA, VILKA VIKTIGA FÖRDELAR SER DU MED ATT VÄLJA KARLSTADS UNIVERSITET? (PROCENT 2007)	I HELA GRUPPEN ELEVER	BLAND DEM SOM HAR KARLSTAD SOM FÖRSTAHANDSALTERNATIV FÖR STUDIER
Det är nära hemma	72	82
Karlstad är en trevlig stad	48	57
Nära mina kompisar	40	41
Utbildningen jag vill läsa finns	31	50
Lagom stort universitet	26	28
Modern studiemiljö	18	19
Bra kvalitet i utbildningarna	16	19
Det är bra med bostadsgarantin	14	12
Bra studentliv	14	15
Lagom lätt att komma in på utbildningarna	11	8
Utbildningen har god status	6	8

NÄR DU FUNDERAR PÅ ATT VÄLJA VAR DU SKALL STUDERA, VILKA VIKTIGA FÖRDELAR SER DU MED ATT VÄLJA KARLSTADS UNIVERSITET? (PROCENT 2008)	I HELA GRUPPEN ELEVÉR	BLAND DEM SOM HAR KARLSTAD SOM FÖRSTAHANDS-ALTERNATIV FÖR STUDIER
Det är nära hemma	69	83
Karlstad är en trevlig stad	46	55
Nära mina kompisar	41	49
Utbildningen jag vill läsa finns	29	44
Lagom stort universitet	24	29
Modern studiemiljö	17	15
Det är bra med bostadsgarantin	15	11
Bra studentliv	14	19
Bra kvalitet i utbildningarna	13	15
Lagom lätt att komma in på utbildningarna	10	10
Utbildningen har god status	6	8

Mer påtagliga ting som att utbildningen är nära hemma och att Karlstad är en trevlig stad angav gymnasisterna som mest viktiga. Faktorer som att utbildningen håller god kvalitet, att studentlivet är bra, att utbildningen har god status var mindre frekventa svar. Dessa kvalitativa faktorer har man tydligen mindre klara uppfattningar om som gymnasist. När det gäller bostadsgarantin som ju enbart gäller de som inte idag bor i Karlstad kan man tänka sig att gymnasister från andra orter värdesätter den. En jämförelse mellan gymnasister i Karlstad och övriga visar dock inga skillnader här!

NÄR DU FUNDERAR PÅ ATT VÄLJA VAR DU SKALL STUDERA, VILKA VIKTIGA NACKDELAR SER DU MED ATT VÄLJA KARLSTADS UNIVERSITET? (PROCENT 2007)	BLAND DEM SOM INTE HAR KARLSTAD SOM FÖRSTA- ELLER ANDRAHANDS-ALTERNATIV FÖR STUDIER	I HELA GRUPPEN ELEVER
Jag flyttar gärna till en större stad med större nöjesutbud	61	53
Utbildningen jag vill gå saknas	54	51
Det är för nära hemma	37	27
För dåligt studentliv	14	11
Universitetet är dåligt känt	12	9
Universitet utan traditioner	10	9
Långt från mina kompisar	7	8
Utbildningen har dålig status	10	8
För litet universitet	11	9
För lätt att komma in/lågt söktryck	7	6
Dålig kvalitet i utbildningarna	5	4

NÄR DU FUNDERAR PÅ ATT VÄLJA VAR DU SKALL STUDERA, VILKA VIKTIGA NACKDELAR SER DU MED ATT VÄLJA KARLSTADS UNIVERSITET? (PROCENT 2008)	BLAND DEM SOM INTE HAR KARLSTAD SOM FÖRSTA- ELLER ANDRAHANDS-ALTERNATIV FÖR STUDIER	I HELA GRUPPEN ELEVER
Jag flyttar gärna till en större stad med större nöjesutbud	47	33
Utbildningen jag vill gå saknas	45	35
Det är för nära hemma	29	17
För dåligt studentliv	13	8
Universitetet är dåligt känt	10	6
Universitet utan traditioner	7	4
Långt från mina kompisar	5	6
Utbildningen har dålig status	7	5
För litet universitet	9	5
För lätt att komma in/lågt söktryck	5	3
Dålig kvalitet i utbildningarna	6	4

Ett viktigt svar som gymnasisterna ger när det gäller nackdelar med att välja att studera i Karlstad är att man gärna flyttar till en större mer spännande stad. Ett uppenbart alternativ dvs. att utbildningen man vill gå saknas i Karlstad är också viktigt. En hel del

tycker Karlstad är för nära hemma. Svartalternativen kring kvalitet i utbildningen är inte lika vanliga. Dessa frågor är svåra att värdera för gymnasisterna.

Utbildningar man saknar i Karlstad

I båda undersökningarna 2007 och 2008 har ingått en fråga om det finns några utbildningar man saknar här i Karlstad. Resultaten är i stort identiska. Bland de gymnasister som planerar att läsa vidare angav 2008 omkring var fjärde att de saknar en utbildning i Karlstad. Av dessa utbildningar finns huvuddelen inom högskolesektorn. En del svar överensstämde med utbildningar som finns i Karlstad. Datainsamlingen gjordes vid informationsdagens start, och vi får hoppas att eventuella brister i studenternas kunskaper om vad som erbjuds vid universitetet rättades till under dagen. I undersökningen 2007 kodade vi de alternativ som fick relativt många svar. I årets undersökning har vi kodat alla utbildningsvarianter som fått fler än något enstaka förslag.

FINNS DET NÅGON UTBILDNING SOM DU SAKNAR HÄR I KARLSTAD?	ANTAL SVAR 2007
sjukgymnast/hälsorådgivare	40
Inredning/arkitektur/design	39
Läkare	34
Polis eller kriminologi	32
Jurist	26
Psykolog	21
Musik- och mediaproduktion	17
Journalist	16
Frisör/hudterapeut	11
Veterinär	9

FINNS DET NÅGON UTBILDNING SOM DU SAKNAR HÄR I KARLSTAD?	ANTAL SVAR 2008
Juridik/Jurist	39
Läkare	25
Sjukgymnast	25
Polis	22
Djursjukvårdare/Veterinär	19
Psykolog	17
Journalist	13
Hälsopedagog/Dietist	10
Arkitektur	10
Musik	9
Inredningsarkitekt	9

Textil, mode, design	8
Teater och drama	6
Grafisk design och media	6
Brandman	6
Konst	5
Varianter av Civilingenjörsutbildning	5
Frisör	5
Tandläkare	5
Hudterapeut/Make-up artist	5
Logoped	4
Apotekare	4
Fotograf	4
Väg- och Vattenbyggnad	4
Film	4
Speldesign	3
Historia	3
Fartygsbefäl	3
Bilmekaniker	3
Variant på lärarutbildning	3
KY utbildning	3
Design	3
Transport och logistik	2
Skogsmästare/Jägmästare	2
Barnmorska	2
Turism	2
Civilekonom	2
Bioteknik	2
Spautbildning	2
Barn och fritid	2
Snickare/Trädesign	2
Tränarutbildning/Coaching	2
Japanska	2
Dans	2
Glasblåsare	2
Revisor	2
Event Management	2

Intresset för utlandsstudier

ÄR DU INTRESSERAD ATT STUDERA I UTLANDET (PROCENT)	2007	2008
Ja, definitivt	24	23
Ja, kanske	51	54
Nej, inte intresserad	26	23

Intresset för språkstudier har under ett antal år minskat vid svenska högskolor och universitet. Andelen som förlägger del av sina studier utomlands har också minskat. Trots detta visar våra enkäter att många av gymnasisterna intresserade av att förlägga åtminstone delar av sina vidare studier utomlands. Inte mindre än en på fyra vill definitivt studera utomlands. Något över hälften vill kanske studera utomlands.

2008	ÄR DU INTRESSERAD ATT STUDERA I UTLANDET (PROCENT)		
Kön	Ja, definitivt	Ja, kanske	Nej, inte intresserad
Man	22	53	25
Kvinna	24	55	21

Mellan könen finns inga stora skillnader i intresse att studera utomlands.

2008	ÄR DU INTRESSERAD ATT STUDERA I UTLANDET (PROCENT)		
Har någon förälder med universitets-, högskoleutbildning	Ja, definitivt	Ja, kanske	Nej, inte intresserad
Ja	25	56	19
Nej	21	52	28

Gymnasister från akademikerhem är något mer intresserade av studier utomlands än övriga.

2008	ÄR DU INTRESSERAD ATT STUDERA I UTLANDET (PROCENT)		
Båda föräldrar är födda i ett annat land än Sverige	Ja, definitivt	Ja, kanske	Nej, inte intresserad
Ja	30	53	17
Nej	22	54	24

Gymnasister som har en utländsk bakgrund är klart mer intresserade av studier utomlands än gymnasister med svensk familjebakgrund

INTRESSERAD AV ATT STUDERA (PROCENT 2008)	DEFINITIVT INTRESSERAD AV ATT STUDERA UTOMLANDS 2007	DEFINITIVT INTRESSERAD AV ATT STUDERA UTOMLANDS 2008
Språk	49	47
Läkare	37	39
Humaniora	42	35
Tandläkare	33	35
Samhällsvetare	35	34
Ekonomi	29	33
Media/informatör	34	33
Konstnärlig utbildning	36	29
Naturvetare	21	24
Civilingenjörsutbildning	30	22
Data/IT	18	21
Annan utbildning inom hälsa/vård	18	20
Ingenjörsutbildning	24	19
Lärare	18	18

Gymnasister som är intresserade av den mer nationellt inriktade lärarutbildningen är i mindre utsträckning intresserade av att studera utomlands. De som vill studera språk och som vill studera till läkare är klart mer intresserade av utlandsstudier. Bland dessa grupper är det bara en på tio som inte över huvud taget vill studera utomlands. När det gäller läkarutbildningen kanske svårigheter att komma in på denna i Sverige gör att några gymnasister funderar på att förlägga sina läkarstudier utomlands.

Jag oroar mig för.....

I undersökningen ställdes en fråga om det är något man oroar sig för inför vidare studier.

ÄR DET NÅGOT SOM OROAR DIG MED HÖGRE STUDIER? (PROCENT)	2007	2008
Svårighetsgraden	63	53
Studielånen blir svåra att betala tillbaka	53	49
Det är snålt att leva på studiemedel	42	41
Att få jobb efter examen	30	24
Inte få några vänner	10	9
Att vara borta från familjen	10	10
Det lönar sig dåligt på sikt	5	5

I båda enkäterna är svårighetsgraden det man oroade sig mest för. Men även ekonomiska problem att betala tillbaks studielån och att försörja sig på lån under studietiden är vanliga orosmoment.

2008	SVÅRIGHETSGRADEN OROAR MIG (PROCENT)	
Kön	Ja	Nej
Man	47	53
Kvinna	57	43

Kvinnliga gymnasister är mer bekymrade för svårighetsgraden i högre studier än sina manliga kamrater.

2008	SVÅRIGHETSGRADEN OROAR MIG (PROCENT)	
Har någon förälder med universitets-, högskoleutbildning	Ja	Nej
Ja	52	48
Nej	56	44

Funderingar på att högre studier är svårt finns tydligt bland gymnasister både med och utan akademikerbakgrund i familjen.

2008	SVÅRIGHETSGRADEN OROAR MIG (PROCENT)	
Båda föräldrar är födda i ett annat land än Sverige	Ja	Nej
Ja	47	53
Nej	54	46

Inte heller verkar det finnas någon skillnad i hur man uppfattar svårighetsgraden mellan de som har utländsk eller svensk bakgrund.

INTRESSERAD AV UTBILDNING	BEKYMRAD FÖR SVÅRIGHETSGRADEN I HÖGRE STUDIER (PROCENT) 2007	BEKYMRAD FÖR SVÅRIGHETSGRADEN I HÖGRE STUDIER (PROCENT) 2008
Media/informatör	60	66
Samhällsvetare	67	62
Lärare	66	62
Ingenjörutbildning	62	60
Annan utbildning inom hälsa/vård	73	58
Ekonomi	63	58
Data/IT	66	56
Språk	63	56
Konstnärlig utbildning	57	54
Humaniora	62	48
Civilingenjörutbildning	55	49
Läkare	54	49
Tandläkare	72	46
Naturvetare	52	42

Minst bekymrade för att det kommer att bli svårt har de som vill gå vidare till utbildningar som normalt hämtar studenter från det naturvetenskapliga programmet, som exempelvis utbildningar i naturvetenskap, till läkare eller till civilingenjör. Intressant att notera är att dem som vill bli högskoleingenjör är mer bekymrade än dem som siktar mot att bli civilingenjör. På motsvarande sätt är dem som är intresserade av att bli läkare eller tandläkare mindre oroade för att det kan bli svårt att klara studierna än dem som tänker sig någon annan utbildningsväg inom hälsa och vård.

Sammanfattning och konklusioner

Vem går vidare till högre studier?

Hur ser våra marknadsandelar ut bland gymnasister i allmänhet? Hur många tänker gå vidare till högre utbildning? I de tre undersökningarna 2006 och 2007 har vi fått något olika svar beroende på målgrupp. Vi visade ungefärligen följande marknadsandelar i undersökningarna:

UNDERSÖKNING	SKJERVIK	HONG	HÖGSKOLE- INFORMATIONSDAGARNA 2007
Tänker studera vidare nu	20 %	20 %	30 %
Planerar att studera vidare senare, inom 1-3 år	60 %	55 %	65 %
Tänker möjligen studera senare eller tänker inte alls studera	20 %	25 %	15 %

Årets undersökning på Högskoleinformationsdagarna visar en marginellt vikande andel som vill gå vidare till högre studier direkt eller närmaste åren. Andelen som över huvud taget tänker sig att studera vidare någon gång är dock identisk i undersökningarna 2007 och 2008. Vi har i undersökningarna ett betydligt bortfall om 40-50 procent som inte kommer till dagarna. Sedan har vi ytterligare omkring 5-10 procent som inte svarar på enkäten trots att de är med på informationsdagen. Med ett enkelt antagande om att vi missar ungefär hälften av gymnasisterna i undersökningen på Högskoleinformationsdagen och att dessa inte är intresserade av högre studier får vi marknadsandelarna i populationen av gymnasister till att 15 procent vill gå vidare till högre studier direkt, 30-35 procent tänker läsa vidare men inte nu och resterande 50-55 procent har inga direkta planer på att läsa vidare.

Föga förvånande är det stora skillnader i hur många som planerar gå vidare till högre studier beroende på vilket program man läser på gymnasiet. Traditionella studieförberedande program har höga andelar som tänker läsa vidare. Bland gymnasister från de naturvetenskapliga programmen och teknikprogrammen tänker omkring 40 procent gå vidare direkt till högre studier medan andelarna för många av de övriga programmen ligger kring 10 till 20 procent.

Trots att vi vet att vi får fler kvinnor än män som går vidare till högre studier är skillnaderna i undersökningarna mellan kvinnor och män inte alltför stora. Andelen som anger att de aldrig tänker läsa vidare är dock tydligt högre bland manliga gymnasister.

Gymnasister med utländsk bakgrund tänker i stor utsträckning läsa vidare. I denna grupp är det mer än hälften som tänker läsa vidare direkt, medan bland gymnasister med svensk bakgrund motsvarande andel ligger kring 25 procent.

Motiv för och emot att studera vidare

Det dominerande motivet som de som tänker läsa vidare anger är att man studerar för att det krävs för att få ett arbete man önskar. Motiv för att inte läsa vidare är bland de allra flesta att de känner sig skoltrötta och bl a som en följd av detta vill de börja arbeta direkt efter gymnasiet. Det är inte så många bland dem som inte tänker läsa vidare som anger att de är bekymrade för att det skulle vara för svårt att studera vidare. Gymnasister med utländsk bakgrund är klart mindre skoltrötta än sina svenska kamrater. Bland dem som inte tänker börja studera nu direkt till hösten är det arbete som gäller. En liten och minskande andel planerar att göra sin militärtjänst.

Vilken typ av utbildning vill man läsa?

En stor majoritet av de gymnasister som tänker sig att studera vidare vill läsa på ett program på högskola/universitet. Det är knappt 70 procent som vill gå denna väg. Omkring 10 procent vill läsa enstaka kurser. Omkring 10 procent är intresserade av KY-utbildningar. Resterande vill kombinera olika typer av utbildning eller vill studera något annat.

Vad vill man studera?

Frågan i enkäten om vad man är intresserad av studera ger möjlighet att ange flera alternativ. I genomsnitt anger de som vill studera vidare i underkant av två studieintressen. De som har ett allmänt intresse av teknik anger t ex ofta att de kan tänka sig både civilingenjörsutbildning och ingenjörsutbildning. Antal utbildningsområden man är intresserad av har ökat något i undersökningarna från 2007 till 2008. Den utbildningsväg som den största gruppen gymnasister visar intresse för är utbildningar inom vård- och hälsosektorn (förutom läkar- och tandläkarutbildning). Omkring 20 procent av dem som tänker sig en högre utbildning vill studera inom detta fält, och detta exklusive de omkring 5 procent som är intresserade av utbildning till läkare eller tandläkare. Alltså är det totalt sett omkring 25 procent som är intresserade av utbildningar inom vård- och hälsosektorn. Läro- och lärutbildning samlar omkring 15 procent intresserade. Att läsa till ekonom, högskoleingenjör och civilingenjör samlar vardera drygt 10 procent bland dem som vill läsa. Grupperna som är intresserad av tekniska utbildningar överlappar varandra till viss del och mellan 15 och 20 procent totalt är intresserad av någon typ av ingenjörsutbildning. Andelen som är intresserad av att läsa konstnärliga utbildningar respektive för att läsa media/information eller data/IT ligger på omkring 10 procent vardera. Intresset för olika utbildningar är i stort oförändrat mellan enkäterna 2007 och 2008. Bland förändringar märks att intresset för civilingenjörsutbildningen ökar samtidigt som det är färre som tänker sig högskoleingenjörsutbildningar. Ekonomutbildningarna minskar sin andel intressenter något.

Utbildningskarriärerna skiljer sig tydligt mellan könen. Utbildning inom vård och hälsa (förutom utbildning till läkare och tandläkare) samlar drygt 80 procent kvinnor som intressenter. Av dem som är intresserade av konstnärliga utbildningar är 80 procent

kvinnor. Utbildning inom data/IT, ingenjörutbildning och utbildning till civilingenjör samlar mellan 15 och 30 procent kvinnor som är intresserade. Gymnasister med utländsk bakgrund är mer än genomsnittligt intresserade av utbildningar till tandläkare och läkare. Den utbildning som har relativt sett flest intressenter från familjer med akademisk bakgrund är utbildning till naturvetare, civilingenjör och läkare, medan lärarutbildningar och utbildningar inom vård och hälsa utom läkar- och tandläkarutbildningar samlar flest sökande i gruppen utan familj utan akademiska traditioner.

De gymnasister som tänker läsa vidare direkt efter gymnasiet väljer något mer frekvent utbildningar till civilingenjör, tandläkare och naturvetare. Här är andelen som tänker läsa direkt omkring 40 procent. Lägst andel som vill läsa vidare direkt har utbildningar inom språk och media/information. Där är andelen som vill läsa direkt efter gymnasiet omkring 15 procent.

Hur säker är man på vad man vill läsa?

Bland dem som vill läsa vidare vet omkring 20 procent precis vad de vill läsa. Omkring 40 procent har några alternativ som de funderar på och lika stor andel är inte alls säkra på vad de vill läsa. De som känner sig säkra på sitt val tänker föga förvånande ofta läsa vidare direkt efter gymnasiet.

Mellan könen och mellan gymnasister från familjer med eller utan akademiska traditioner ser vi inga skillnader i hur säker man är på sitt studieval. Däremot är gymnasister med utländsk bakgrund mer säkra på vad de vill.

Högst andel osäkra gymnasister finns bland dem som är intresserade av att studera humaniora, ingenjörutbildningar, media/information eller språk. Här är andelen osäkra omkring 50 procent.

Var vill man läsa vidare?

Karlstad och Göteborg är de studieorter som de klart flesta i regionen föredrar. Om vi ser på andelen som väljer olika studieorter som förstahandsalternativ så leder Karlstad med en andel på omkring 40 procent. På tredje plats kommer Stockholm som studiealternativ, och det är 15 procent som kan tänka sig att läsa där som första eller andra alternativ. Marknadsandelarna bland gymnasisterna skiftar mellan olika utbildningar. Bland dem som vill läsa vidare till lärare är andelen som vill välja Karlstad som första alternativ över 50 procent.

Motiv för val av studieort

Många gymnasister, över 60 procent av dem som vill studera vidare, vill gärna flytta till en lite större stad med studentliv och större nöjesutbud. Även argumentet att studieorten inte skall ligga för nära hemma är viktigt för en hel del gymnasister. Samtidigt finns det en grupp gymnasister som gärna ser att studieorten ligger nära hemmet och vännerna

Intresse för utlandsstudier

Av dem som vill läsa vidare är det knappt 25 procent som definitivt vill förlägga en del av sina studier utomlands, för omkring 50 procent är det ett möjligt alternativ medan resterande drygt 25 procent inte kan tänka sig studera utomlands. Bland utbildningar som har lägst andel intresserade av studier utomlands finns lärarutbildning, ingenjörutbildning och utbildningar inom hälsa och vård (exklusive läkar- och tandläkarutbildning). Gymnasister som har föräldrar med akademisk utbildning eller som har utländsk bakgrund kan oftare tänka sig att förlägga delar av sin utbildning utomlands.

Argument för och emot att välja Karlstad som studieort

Det vanligaste argumentet för att välja att studera i Karlstad bland dem som tänker sig att studera vidare efter gymnasiet var närhet till hemmet. Det är ungefär 70 procent av gymnasisterna i regionen som anger detta alternativ. Andra viktiga argument är att Karlstad är en trevlig stad, vilket ungefär 50 procent anger. Att man i Karlstad kommer att vara nära vänner säger cirka 40 procent är viktigt. Bland argument att söka sig någon annanstans finns att man gärna vill läsa i en större stad eller helt enkelt att den utbildning man vill gå saknas i Karlstad. Detta anger vardera 50 procent av gymnasisterna. Nästan 40 procent tycker att Karlstad ligger för nära hemorten.

Vad oroar man sig för inför studierna?

Det viktigaste svaret vi får på frågan om det är något man oroar sig för inför högre studier är att man är orolig för att det kan bli svårt att klara studierna. Inte mindre än omkring 50 procent av dem som tänker läsa vidare anser att svårighetsgraden i studierna är något att bekymra sig för. Därefter kommer oro för att det kan bli svårt att betala tillbaka studielånen. Det är ungefär hälften av dem som planerar läsa vidare som är oroliga för detta. Att det kan vara snålt att leva på studielån funderar drygt 40 procent på. Att det kan bli svårt att få jobb är det omkring 25 procent som är oroliga för.

Slutsatser inför vidare studier

Studien bör fortsätta årligen med motsvarande datainsamling vid Högskoleinformationsdagarna på universitetet. Frågorna har fungerat relativt väl och studien kan alltså i stort replikerats.

Den bild vi får av undersökningen bygger huvudsakligen på svar från något mer än genomsnittligt studiemotiverade gymnasister i vår närregion. Mindre studiemotiverade gymnasister, före detta gymnasister som inte hittills påbörjat sina vidare studier liksom alla grupper som inte finns inom närområdet missar vi i undersökningen. Fakta om hur dessa olika målgrupper tänker borde vara av intresse att samla in.

Det vi får fram i studien är en bild av hur gymnasister tänker kring högre utbildning. Fortfarande är det givetvis av intresse att se hur de faktiskt väljer och följa upp hur de resonerat kring detta. Systematisk insamling av enkäter från nybörjare och också från studenter som redan läser på universitetet bör fortsatt ske.

Bilaga: Frågeformulär 2008

Utbildningsenkät våren 2008: Vi vill veta hur du tänker dig framtiden. Vi tackar på förhand för att du svarar på våra frågor!

1. På vilken ort studerar du idag?

- (1) Karlstad (2) Kristinehamn (3) Filipstad (4) Hagfors (5) Torsby (6) Sunne
(7) Arvika (8) Årjäng (9) Säffle (10) Åmål (11) Lundsberg (12) Karlskoga (13) Annan ort

2. Vad studerar du just nu? Jag läser på:

- (1) Gymnasium (2) Folkhögskola (3) KomVux

3. Vilket program läser du på gymnasiet?

- (1) Samhällsvetenskap (2) Naturvetenskap (3) Naturbruk (4) Teknik (5) Handel- o administration
(6) Omvårdnad/Barn och ungdom (7) Estetiskt program (8) Medieprogram (9) Övriga program

4. Har du tänkt studera vidare nu direkt efter gymnasiet?

- (1) Ja, direkt efter gymnasiet
(2) Nej, inte direkt efter gymnasiet men inom tre år kommer jag nog att studera vidare
(3) Nej, inte nu eller inom de närmaste tre åren men antagligen senare
(4) Nej, jag har inte tänkt studera vidare alls

5. EN FRÅGA TILL DIG SOM INTE TÄNKER STUDERA VIDARE DIREKT EFTER GYMNASIET! Varför tänker du inte studera vidare direkt efter gymnasiet? Du får gärna fylla i flera alternativ.

- (1) Jag är skoltrött
(2) Jag vill börja arbeta så fort jag har tagit studenten
(3) Jag blir inte behörig till det jag skulle vilja studera
(4) Mina betyg räcker antagligen inte till i konkurrensen till det jag skulle vilja studera
(5) Jag är bekymrad för att inte klara av utbildningen
(6) Det är snålt att leva på studiemedel
(7) Det lönar sig dåligt på sikt
(8) Studielånen blir svåra att betala tillbaka
(9) Det blir inte lätt att få jobb efter examen

6. EN FRÅGA TILL DIG SOM TÄNKER STUDERA VIDARE FAST INTE DIREKT EFTER GYMNASIET! DU SOM INTE TÄNKER LÄSA VIDARE ALLS GÅR TILL FRÅGA 17! ☞

Vad skall du göra innan du läser vidare?

- (1) Läsa på komvux (2) Resa (3) Jobba (4) Göra lumpen (5) Vet ej

7. Vad planerar du att studera?

- (1) Helt utbildningsprogram på högskola eller universitet
(2) Enstaka kurser på högskola eller universitet
(3) Kvalificerad yrkesutbildning (KY-utbildning)
(4) Annan utbildning

8. Vad vill du studera? Är du osäker kan du markera flera alternativ.

- Ekonomi Samhällsvetare Data/IT Ingenjörsutbildning Civilingenjörsutbildning
 Naturvetare Lärare Humaniora Konstnärlig utbildning Media/informatör
 Språk Läkare Tandläkare Annan utbildning inom hälsa/vård Annan utbildning

9. Hur säker är du på vad du vill studera?

- Jag vet precis vad jag vill studera!
 Jag har några alternativ jag funderar på!
 Jag är inte riktigt säker på vad jag vill!

10. Varför vill du studera vidare? Du får gärna fylla i flera alternativ.

- Det jag vill bli kräver att jag läser vidare på högre utbildning
 Jag vill bli högavlönad efter avslutad utbildning
 Jag vill få bättre status och mer respekt
 Utan högre utbildning är det svårt att få ett bra arbete

11. Om vi antar att du får välja mellan följande orter, var skulle du vilja studera då? Markera dit du vill i första hand med 1 och ditt andrahandsval med 2!

Stockholm Göteborg Uppsala Karlstad Örebro Linköping

12. Är du intresserad av att ta någon del av dina studier vid högskola/universitet i utlandet?

- Ja, definitivt
 Ja, kanske
 Nej, är inte intresserad

13. När du funderar på att välja var du skall studera, vilka viktiga fördelar ser du med att välja Karlstads universitet? Du får gärna fylla i flera alternativ.

- Utbildningen jag vill läsa finns Bra kvalitet i utbildningarna Det är nära hemma
 Det är bra med bostadsgarantin Bra studentliv Utbildningen har god status
 Lagom stort universitet Karlstad är en trevlig stad Modern studiemiljö
 Lagom lätt att komma in på utbildningarna Nära mina kompisar

14. När du funderar på att välja var du skall studera, vilka viktiga nackdelar ser du med att välja Karlstads universitet? Du får gärna fylla i flera alternativ.

- Utbildningen jag vill gå saknas Dålig kvalitet i utbildningarna Det är för nära hemma
 För dåligt studentliv Utbildningen har dålig status För litet universitet
 Universitetet är dåligt känt För lätt att komma in/lågt söktryck Universitet utan traditioner
 Jag flyttar gärna till en större stad med större nöjesutbud Långt från mina kompisar

15. Finns det någon utbildning som du saknar här på universitetet i Karlstad?

.....

16. Är det något som oroar dig med högre studier? Du får gärna fylla i flera alternativ.

- Svårighetsgraden Inte få några vänner Att vara borta från familjen Att få jobb efter examen
 Det lönar sig dåligt på sikt Det är snålt att leva på studiemedel Studielånen blir svåra att betala tillbaka

17. Kön?

- (1) Man
- (2) Kvinna

18. Ålder?

- (1) - 18 år
- (2) 19-20 år
- (3) 21-25 år
- (4) över 25 år

19. Har någon av dina föräldrar en universitets-, högskoleutbildning?

- (1) Ja
- (2) Nej

20. Är båda dina föräldrar födda i ett annat land än Sverige?

- (1) Ja
- (2) Nej

TACK FÖR HJÄLPEN!

Källor

Haglund, L., *Att studera vidare eller inte det är frågan – 2 321 gymnasisters funderingar kring högre studier*. Karlstad University Studies 2007:27

Hong, M., J. Borg och M. Landau (2007), *Breddad rerytering – En studie om skillnader mellan gymnasister med utländsk och svensk bakgrund gällande högre studier*. Uppsats vid Karlstads universitet

Statistiska Centralbyrån, 2007, *Statistiska Meddelanden*, UF46

Skjervik, L., H. Stigers och A. Åberg (2007), *Gymnasisters attityd mot högskole-/universitetsstudier*. Uppsats vid Karlstads universitet.

Studera nu, senare eller aldrig?

I takt med att konkurrensen blir allt hårdare om att rekrytera studenter till grundutbildningar på svenska universitet och högskolor har intresset att ta reda på vad studenter och gymnasister tycker och tänker om högre utbildning ökat. Vid Karlstads universitet har vi sedan många år kartlagt vad våra nuvarande studenter tycker om sin utbildning.

När det gäller gruppen framtida studenter i form av gymnasister har vi tidigare inte på motsvarande sätt systematiskt undersökt hur de ser på högre utbildning. Som ett första steg i ett sådant arbete har vi från hösten 2006 genomfört fyra enkätundersökningar där gymnasisters inställning till högre studier analyserats. Två grupper av studenter har under hösten 2006 skrivit sina examensarbeten med detta tema och baserat på dessa studier har vi under våren 2007 och 2008 genomfört enkäter i samband med att alla gymnasister i regionen bjudits in till information om högre utbildning på universitetet i Karlstad. I rapporten redovisas resultat från dessa enkäter. Bland frågor som tas upp finns: Vill gymnasisterna studera vidare? När vill man börja läsa? Varför vill man studera? Varför vill man inte det? Vad skall man göra istället? Vad vill man studera? Hur säkra är gymnasisterna på sina planer för högre studier? Varför vill man studera vid Karlstads universitet och varför vill man inte det? Vill man kombinera med studier utomlands?